

ÇOCUĞUN GELİŞİMİNDE OYUNUN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ

Zane KARTAL
Rehber Öğretmen

Koskoca bir **AĞAÇ** görüyorum
Ufacık bir **TOHUMDA**
O ne ağaç o ne tohum.

DEĞİŞİME SİZLER HAZIR MISINIZ?

Karşınıza gelen
çocuk, ebeveyn,
ergen her kimse
ona nasıl
bakıyorsunuz??

Kuşlar Uğar

Balıklar Yüzer

**Çocuklar
Oynar**

ÇOCUKLAR VE OYUN

“Çocukların oyunu oyun değil, onların en ciddi uğraşdır.”

Montaigne

OYUN;

*Çocuğun kendi kendini ifade ettiği,
yeteneklerini fark ettiği, yaratıcı
potansiyelini kullanabildiği,
dil, zihin, sosyal,
duygusal ve motor becerilerini
geliştirebileceği önemli bir fırsattır.*

OYUN OYNAMANIN ÇOCUĞUN GELİŐİMİNDEKİ ETKİLERİ

Oyun, çocuğun bedensel, duygusal, sosyal, zihinsel ve dil gelişiminde önemli bir rol oynar.

- Gelişimi destekler:
  - Hayatta kalma
  - Beden kontrolü
  - Çevreyi tanıma
  - Duyguların kontrolü
  - İlişki kurma
  - Dikkat
  - Yaratıcılık
  - İşbirliği

Oyunun İşlevi

Oyun yoluyla çocuk;

- Düşünmeyi ve kendi başına karar vermeyi öğrenir,
- Sorumluluk almayı, işbirliği içinde paylaşmayı öğrenir,
- Hayal gücünü, becerilerini ve yaratıcılığını geliştirir,
- Dikkatini bir noktaya toplamayı ve becerilerini organize etmeyi öğrenir,
- Kendini tanımayı öğrenir,
- En güçlü ve doğal dürtülerinden biri olan, saldırganlık dürtüsünü boşaltma olanağı bulur,

- Değişik sosyal rolleri denemeyi, duygularını dışa vurmayı ve başka nesnelere ya da insanlarla ilişkilerini inceler,
- Kas gelişimini hızlandırır ve güçlendirir,
- Çevresini araştırma, objeleri tanıma ve problem çözme imkanı sağlar,
- Kendisini ifade etmeyi, sözlü olarak ifade edilenleri anlamayı, yeni sözcükleri öğrenir, **Toplu yaşam kurallarını öğrenir.**

Oyunun Özellikleri

▣ Rubin, Fein ve Vandenburg:

- İçsel motivasyon
- Serbest seçim
- Eğlence
- Aktif katılım

▣ Süreç

▣ Kendini yönetme

Oyun ve Yaratıcılık

- Oyun, çocuğun yaratıcılığını en özgür şekilde ortaya koyduğu ortamdır. Çocuk oyun sayesinde kendini tanımaya başlar, kendi güçlerini sınavarak bazı alanlarda girişimlerde bulunmaya doğru yol alır.

(Haluk

- ✓ Çocuk oyun oynayarak kendine uygun olan toplumsal rolleri geliştirir.
- ✓ Çocuk oyun ile karşısındakine saygı gösterme, yenilgiyi kabul etme, sorumluluk alma gibi sosyal açıdan çok önemli davranışlar geliştirir.
- ✓ Çocuk doğru yanlış, güzel çirkin, iyi kötü, haklı haksız gibi kavramlar ve ahlaki anlayışları oyun sırasında öğrenir, dener ve kendine uygun olanı pekiştirir.

2.Kişilik Gelişimi Üzerine Etkileri

- ✓ Oyun oynayan çocuğun duyguları keskinleşir ve yeteneklerinin farkına varır.
- ✓ Oyun oynayan çocuk dürüstlüğü benimser.
- ✓ Oyun pasif çocuğu aktifleştirip cesaretlendirir.
- ✓ Oyun karar verme, analitik düşünme, problem çözme becerilerini geliştirir.

- ✓ Oyun oynayan çocuk kendine güvenme ve başkalarının haklarına saygılı olma konusunda gelişme gösterir.
- ✓ Oyun oynayan çocuğun işbirliği yapma yeteneği oluşur.

3.Zihinsel Gelişim Üzerine Etkileri

Oyun çocuğun dünyayı ve çevresini keşfetmesine, gerekli bilgileri edinmesine, merak duygusunu tatmin etmesine olanak sağlar.

Oyun yoluyla çocuk mantık yürütmeyi, seçim yapmayı, sebep sonuç ilişkileri kurmayı, dikkatini toplamayı, kendini bir amaca yönlentmeyi öğrenebilir.

Oyun büyüklük, şekil, renk, boyut, ağırlık, hacim, ölçme, sayma, tartma, zaman, mekan, uzaklık, uzay ile ilgili kavramların kazanılmasında etkilidir.

4. Duygusal Gelişim Üzerine Etkileri

- ✓ Mutluluk, dostluk, sevinç, korku, acı, acıma, kaygı, düşmanlık, kin, nefret, sevme, sevilme, güven duyma, bağımlılık, bağımsızlık, ayrılık, ölüm gibi pek çok duygusal tepkiyi çocuk oyun yolu ile öğrenmektedir.
- ✓ Oyun çocuğun saldırganlık dürtüsünü ve birikmiş enerjisini boşaltmasını sağlamaktadır
- ✓ Çocuk yaşadığı duygusal sorunu oyunda ortaya koyabilmekte ve bu sorunu çözümlene yoluna gidebilmektedir.

5.Dil Gelişimi Üzerine Etkileri

✓ Çocuk oyun esnasında dili; sözlü olarak ifade edilenleri anlama, yeni sözcükler kazanma, duygu ve düşüncelerini anlatma, bir problem durumu çözümleyebilme, tahminde bulunma, bilgi aktarma amacıyla kullanır.

✓ Konuşma becerisi artar, söz dağarcığı gelişir, rahat konuşma ve düşüncelerini açıklama alışkanlığı kazanır, soru sormayı, yeni bilgiler edinmeyi, bilgilerini başkalarına açıklama alışkanlığını edinir.

- ✓ Oyun ortamında çocuk, yeni sözcükler öğrenir, daha düzgün ve kurallı cümleler kurmayı öğrenir. Öğrendiği sözcüklerle arkadaşlarına bir şeyler anlatmayı, onları dinleyip anlamayı, bu yolla da dili kullanmayı öğrenir.

6.Fiziksel ve Psikomotor(Bedensel) Gelişim Üzerine Etkileri

- ✓ Oyun çocuğun kas gelişimini hızlandırmaktadır.
- ✓ Koşma, atlama, sıçrama, tırmanma, sürünme gibi fiziki güç gerektiren oyunlar da çocuğun solunum, dolaşım, sindirim ve boşaltım gibi sistemlerinin düzenli çalışmasını sağlamaktadır.

ANNE-BABA VE ÇOCUK İLİŞKİSİNDE OYUNUN YERİ

Anne-Babalar,

Çocuklarıyla ilişkilerinin önemli bir kısmını oyun aracılığı ile gerçekleştirir.

Oyun oynayarak çocuklarına yaklaşabilirler ve onları keşfetme fırsatı yakalarlar

Oyun aracılığıyla çocuklarıyla iyi vakit geçirirler ve onlara bir şeyler öğretirler.

Çocuklarıyla iyi bir ilişki kurmak için onlara iyi birer oyun arkadaşı olmalıdırlar.

Anne-Babalar,

- Çocuğun oynayabileceği güvenli bir ortam hazırlayın.
- Çocuğa oynarken rahat edebileceği kıyafetler giydirin.
- Her gün düzenli olarak (15-20 dakika) sadece çocukla oyun oynayın.
- Oyunun kurallarını onun koymasına izin verin!
- Çocuğun oyunlarına katılın ama fazla müdahale etmeyin.
- Yumuşak bir ses tonuyla konuşun.
- Gülümseyerek ve göz teması kurarak oyun oynayın.

- Olumlu mesaj veren oyunlar oynayın.
- Çocuğunuzu hayal gücünü ve yaratıcılığını zenginleştiren oyunlar oynaması için teşvik edin.
- Çocuğunuzun oyunlarını olumlu pekiştirin.
- Çocuğunuzun yaptıklarını gördüğünüzü ve bunlarla ilgilendiğinizi ona belirtin.
- Çocuğunuza sevgi dolu ve sıcak yaklaşıp, oyun oynayarak ilgilendiğinizde çocuğunuz daha iyi gelişir ve beceriler kazanır.

ÇOCUKLARIN YAŞLARINA GÖRE OYNADIKLARI OYUN TÜRLERİ

0-3 YAŞ

- Tek başına oyun oynadığı dönemdir
- 0-2 yaş arasında ses, şekil ve renklere duyarlıdırlar
- Oturmaya başladığında nesnelere ağızına götürür, yürümeye başladığında nesnelere atar
- 2-3 yaşla birlikte başka çocuklarla oynamaya başlarlar

Hayali oyunlar başlar

İnsanların ve olayların taklit edildiği
ar başlar

esneleri oyuncak gibi kullanır (sopa=at)

4-6 YAŞ

- Bedensel hareketlerin geliŐmesiyle hareketli oyunlar başlar
- Taklit iŐerikli oyunlar daha karmaŐık hale gelerek devam eder.
- El kaslarının geliŐmesiyle el becerilerini kullandığı etkinlikler başlar (kesme, çizme, resim boyama vb.).
- Oyunlar cinsiyete göre farklılaşmaya başlar.

7-9 YAŞ

- Okulla birlikte kurallı oyunlar başlar.
- Erkekler daha çok takım oyunlarından ve yarışmalardan hoşlanır.
- Kızlar yakın arkadaşlıklar kurarak birlikte seksek, ip atlama v.b. oyunlar oynarlar.

OYUN OYNARKEN ÇOCUĞU DESTEKLEME

Anne-babalar,

- Çocuğun oynayabileceği güvenli bir ortam hazırlayın.
- Çocuğa oynarken rahat edebileceği kıyafetler giydirin.
- Her gün düzenli olarak (15-20 dakika) sadece çocukla oyun oynayın. Oyunun kurallarını onun koymasına izin verin!
- Çocuğun oyunlarına katılın ama fazla müdahale etmeyin.
- Yumuşak bir ses tonuyla konuşun.
- Gülümseyerek ve göz teması kurarak oyun oynayın.

Bize gelen çocuklar kalp kırğını çocuklar olabiliyor.

- Kanatları kırılmış
- Kafaları karışmış
- Psikolojisi zarar görmüş çocuklar..
- Not: Çocuk temiz bir fitrat ile doğar.

Birde **KALP YORGUNU**
EBEVEYNLER var.

ÇOCUK ve TELEVİZYON

Anne –Babalara Öneriler

Televizyon izlemeleri konusunda tavrınız net olsun. TV saati belirleyin.

Şiddet ve saldırganlık içermeyen çizgi film ve programları izletin.

Okula giden çocuklara dinlenme, yemek, oyun, uyku ve ders dışında zamanları kalıyorsa TV izlemelerine izin verin.

Çocuğun yaşına uygun programları izlemesine izin verin.

Çocuklarınızla daha fazla birlikte olur ve faaliyetler yaparsanız, onları çeşitli sportif ve sosyal etkinliklere yönlendirirseniz TV izlemek istemeyeceklerdir.

BİLGİSAYAR ve ÇOCUK

Anne-babalara Öneriler

- Bilgisayar ve internette geçirecekleri süreyi belirleyin ve bu süreyi aşmasına izin vermeyin.
- Yaşlarına ve eğitim hedeflerine uygun eğitim programları ve bilgisayar oyunları alın.
- Belli bir bilince ulaşana kadar yaptığı çalışmalarını ve bilgisayar başında geçirdiği süreyi denetim altında tutun.
- Çocuğun bilgisayarda yaptığı çalışmalarını onunla paylaşın.

SAĞLICAKLA KALIN